

UNA ALTRA ALCA ÉS POSSIBLE

GREGORIO IRIARTE

Cochabamba, Bolívia

Per què ens oposem a l'ALCA? Molts pensen, ingènuament, que l'ALCA ha de portar grans beneficis econòmics als nostres països, ja que podrem col·locar els nostres productes, sense traves, sense barreres de cap mena, en tots els països de l'hemisferi. També arribaran fins a nosaltres, lliurement, els productes estrangers i, sobretot, els capitals, generant ocupació i dinamitzant la nostra economia. És una versió modernitzada de "el conte de la lletera"!!!!

No diem que no calgui caminar cap a una vertadera integració hemisfèrica ja que cap país, ara menys que mai, no podrà viure aïllat. Les forces del mercat i les exigències, cada cop més desafiadors de la competitivitat, ens porten cap a una integració amb els països de l'àrea. No obstant això, el que ens proposa l'ALCA no és una autèntica integració, sinó una annexió o absorció de part de les poderoses multinacionals dels EUA.

El govern dels EUA veu i concep l'ALCA des d'una perspectiva i des d'uns interessos propis, emergents del moment actual. L'ALCA és la "Doctrina Monroe" actualitzada i apedaçada amb globalització. Només units tots els països de la Regió podran tenir la força necessària per aconseguir que s'eliminin de l'ALCA una sèrie d'objectius i propostes que van en contra dels drets i dels interessos més elementals dels nostres pobles.

La posició dels EUA davant l'ALCA és molt clara i ho diu, molt explícitament, el Secretari de Defensa, Collin Power: «El nostre objectiu amb l'ALCA és garantir per a les empreses nord-americanes el control d'un territori que va des del pol àrtic fins a l'Antàrtida, perquè hi hagi un lliure accés, sense cap obstacle o dificultat, en tot l'hemisferi, als nostres productes, serveis, tecnologia i capitals». L'ALCA, per tant, és un projecte recolonitzador, que no es limita a impulsar la llibertat irrestrictiva del mercat i el lliure moviment de capitals, sinó que, impulsat per les grans empreses multinacionals, busca el control hemisfèric a través del domini sobre tots els recursos, humans i naturals, de la Regió.

Si s'hagués de debatre oberta i clarament en tots els països d'Amèrica Llatina un tema és el tema de l'ALCA, ja

que, si s'acceptés tal com està concebut i expressat pel govern dels EUA, arribaria, no sols a condicionar el desenvolupament econòmic i social de la regió, sinó també a vulnerar greument la sobirania dels nostres països.

Assumint l'ALCA des d'una actitud críticopositiva, em permeto presentar algunes idees que podrien servir com a base per al diàleg.

Hi ha els qui opinen que la lluita contra l'ALCA pot arribar a ser l'element aglutinador i dinamitzador perquè es desperti, en tota la regió, un gran corrent integrador i mogui els nostres governants i tota l'opinió pública, cap a una vertadera unió i integració. Una cosa molt positiva, tot i que encara estigui per ratificar-se, és l'anomenat "Acord sobre Ciutadania", signat fa tres mesos a la ciutat de San Salvador de Bahía.

Un procés d'integració d'Amèrica Llatina no pot quedar limitat a la «unió de mercats». Ha d'estar obert a imperatius polítics, socials, culturals i mediambientals. La proposta de l'ALCA és pur economicisme.

- L'ALCA considera el capital transnacional com el poderós motor de tota l'economia, el lliure mercat com el mitjà eficaç, i el màxim lucre de les multinacionals com la finalitat última. No obstant això, no totes les coses tenen un valor comercial. Molt al contrari, els valors més importants, en la vida de les persones i dels pobles, no es poden ni s'han de comercialitzar. Ho diu el Papa Joan Pau II en la seva encíclica Centessimus Annus: «Hi ha necessitats qualitatives que no poden ser satisfetes mitjançant els mecanismes del mercat. Hi ha exigències humanes molt importants que escapen a la seva lògica; hi ha béns que, per la seva natura, no es poden ni s'han de vendre o comprar» (CA 40).

- El fals internacionalisme de l'ALCA tindrà com a efecte immediat conseqüències molt greus, sobretot en relació a la violència, ja que propugna un creixement econòmic totalment asimètric: uns pocs sortiran privilegiats, però molts, la immensa majoria de la població, quedarà marginada i exclosa.

Per tant, s'aprofundirà, encara més, l'escletxa injusta que divideix les dues Amèriques, ja que l'ALCA sacralitza la competitivitat i condemna la solidaritat i l'equitat. Per a l'ALCA, la justícia social no existeix. Només triomfarà (és la filosofia de l'ALCA) qui pugui i mereixi triomfar. El que no pot competir, ja sigui com a persona o com a poble, està condemnat a l'exclusió i a la dependència.

L'individualisme i la competitivitat sobre els quals es basa l'ALCA és profundament antidemocràtic i anticristià. Tot ho projecta des d'una perspectiva, no humanista, ni ètica, sinó egocèntrica i utilitarista. El projecte hemisfèric de l'ALCA és a les antípodes de l'esperit i dels valors de l'Evangeli i en total contradicció amb els principis bàsics de la Doctrina Social de l'Església.

Ens semblen positius alguns avanços que es van aconseguir a la Cimera de Ministres de Comerç, realitzada a la ciutat de Quito durant els primers dies del mes de novembre passat.

Es va qüestionar, com és lògic, la política dels EUA amb relació als subsidis agrícoles i a altres productes com l'acer. És evident que els milers de milions amb què els EUA subsidien la seva producció està en oberta contradicció amb els principis de la sana competitivitat i amb tot el que proposa l'ALCA. Aquí no hi ha només un doble llenguatge, sinó també una doble moral.

No pot donar-se cap tipus d'integració entre economies tan diferenciades com la dels EUA i la d'Amèrica Llatina. Ha d'existir, forçosament, un cert gradualisme i normes clares de compensació.

Així mateix, l'ALCA no pot desconèixer, i menys anul·lar, els avanços que, amb tanta dificultat, s'han anat donant a la Regió, sobretot a través del CAN i del MERCOSUR. Aquestes institucions han de ser els espais des d'on els nostres països, units en propostes bàsiques, desenvolupin la seva capacitat negociadora, i no «un per un», com vol els EUA.

Un dels aspectes més perillosos de l'ALCA és el tema del medi ambient i dels recursos naturals. Sobretot, el tema referent a la biodiversitat i als drets de patent que volen les multinacionals atempta contra la riquesa i el futur de la Regió. Amb això molts països llatinoamericans veurien amenaçada la seva major riquesa natural.

NO ALS TRANSGÈNICS

CONFERÈNCIA EPISCOPAL CATÒLICA BRASILEIRA

Nosaltres, bisbes acompanyants de la Comissió Pastoral de la Terra, CPT, davant la greu problemàtica dels transgènics, i abonats pels dispositius legals vigents, declarem:

Els transgènics són el resultat de la manipulació genètica que permet produir, alterar i transferir gens entre els éssers vius, trencant la barrera de l'encreuament natural entre les espècies, creant, alterant i transformant material genètic entre vegetals, animals, bacteris, virus i humans.

1. Amb relació a la salut humana, la ingestió de grans transgènics pot provocar augment d'al·lèrgies, resistència a antibiòtics i elevació de l'índex de substàncies tòxiques en els aliments.

2. En el medi ambient hi ha risc d'erosió genètica, que afectaria irreversiblement la biodiversitat per la contaminació dels bancs naturals de llavors (bancs de germoplasma). Afegiu a això l'augment alarmant de la monocultura i la consegüent pèrdua de la riquíssima varietat i qualitat de les llavors.

3. És també una amenaça a la sobirania alimentària dels nostres països, la patentització de les llavors i dels éssers vius en provoca la pèrdua de control, convertits en propietat legal i exclusiva dels grups transnacionals, que només busquen fins comercials.

4. El risc més gran és la total dependència, la destrucció i, finalment, la desaparició de la petita i fins de la mitjana agricultura per causa de l'inexorable monopoli mundial de la producció i comercialització de les llavors, que passen a ser domini d'un petit grup de gegantines i poderoses empreses transnacionals.

El principi de no-maleficència implica el nostre deure d'evitar o d'impedir el mal o el dany als altres. En el cas de la introducció massiva de noves tecnologies que impliquin riscos potencials a la salut, aquest principi ha d'estar plenament garantit per mitjà d'informacions clares i segures.

El principi de la justícia social, en casos d'innovacions tècniques massives i d'alt impacte social, ens porta a preguntar-nos qui en resultarà beneficiat i qui en serà perjudicat. En el cas concret dels transgènics, està clar que un petit grup de grans empreses seran les grans beneficiades, i que l'agricultura familiar serà la gran perjudicada.

El principi de la justícia ecològica imposa el deure conservar el medi ambient per a les generacions actuals i futures. Els transgènics poden representar un seriós risc ecològic.

Donant suport a l'heroica lluita de les organitzacions populars del camp i fent-nos ressò d'una de les grans reivindicacions del Fòrum Social Mundial de Porto Alegre, de bon grat defensem que les llavors siguin declarades patrimoni de la Humanitat i conservades en la seva integritat genètica per les comunitats camperoles.

Itaici, 6 maig 2003

Els bisbes acompanyants de la CPT

